

Dopisi

Mežiška dolina

Libelica. Toplo vreme prihaja in s njim tudi delo. Pozimi smo sedeli za pečjo in čitali knjige. Sedaj bo pa treba prijeti za delo. Na Svečnico, t. j. 2. februarja 1941, je bil občni zbor Ljudske knjižnice v Libelcih. Posetilo ga je večinoma vseh 35 članov. Knjige si je izposojalo tudi 10 nečlanom. Vseh knjig je bilo izposojenih 519.

Dravska dolina

Sv. Ožbalt ob Dravi. Malokdaj se oglasimo v našem listu, ki ga tako radi čitamo, skoraj včasih naše vasi, oziroma fare je naročena na »Slov. gospodarja«. Naša šolska mladina je bila bogato obdarovana. Hvaležnost smo dolžni za obdarovanje našemu učitelstvu in g. župniku.

Ruše. Od vseh strani proti pomanjkanju in vedno pogostejši so pozivi poljedelcem, da se izkoristijo slednji kosček zemlje, da bi se povečali pridelki. Zato je tudi naša krajevna Kmečka zveza poživila delo ter izvedla organizacijo 2 tečajev, ki jih je priredila kraljevska banska uprava, za kar se ji iskreno zahvaljujemo. Udeležba je bila za naš kraj, ki ima že bolj industrijsko kot pa kmečko lice, prav zadovoljiva. Ker je nekaj predavanj na tem tečaju moralo odpasti, bomo prosili sresko načelstvo, oziroma kraljevsko bansko upravo, da nam priredi še en tečaj. Želeli pa bi slišati še tudi prijazne in bodrilne besede gospoda sreskega kmetijskega referenta Supanca. — V nedeljo, 16. februarja, nam je priredila gospodarsko predavanje s skioptičnimi slikami tvrdka »Jugefa« o zatiranju sadnih škodljivcev. Tudi pri tem predavanju je bila dvorana napolnjena poslušalcev. Zavedamo se pač, da brez strokovnega pouka in znanja najboljša zemlja ne da, kar bi lahko dala. Zato si bo krajevna Kmečka zveza tudi uredila knjižico, kjer bi bile razne strokovne in poučne knjige in časopisi članom na razpolago. Naša organizacija je tudi zaprosila osebno in pismeno kraljevsko bansko upravo za spomladanska semena, če mogoče brezplačno, ker nam je lani naše pridelke uničila toča. Upamo, da bo naši prošnji po možnosti ugodeno.

Selnica ob Dravi. V nedeljo, dne 16. februarja, smo doživeli lepo mladinsko slavo. Člani Fantovskih odsekov Slomšekovega okrožja in članice Mariborskega dekleškega okrožja so prihiteli v Selnico ter v Slomškovem domu priredili lepo uspešno telovadno akademijo. Vkljub slabemu vremenu je bila udeležba zelo lepa. Zato pa tudi ni bilo nobenemu žal, kajti tako lepe prireditve, zlasti telovadne, v Selnici že dolgo nismo videli. Sodelovalo je okrog 70 fantov in deklet, mladev in naraščajo, mladenk in gojenk. Poleg lepo izvedenih točk domačih članic, mladenk in gojenk ter mladev in članov iz Kamnice so zlasti zadivile občinstvo članice krožka Maribor I., ki so izvajale češki ples Rezanka ter po valčkovem taktu. Odličen je bil tudi nastop fantov in deklet iz št. Iija, ki so nastopili za narodnimi plesi. Tudi mariborska orodna vrsta, katero je postavil od-

sek Maribor I., je žela splošno priznanje, ravno tako tudi gimnastična vaja br. Krečiča. Poleg simboličnih vaj »Slovenec sem« in »Nebo žari«, s katerimi so nastopili šentiljčani, so ugajali zelo fanfaristi iz št. Petra pri Mariboru, ki so pokazali velik napredek. Slavnostni govor je imel okrogni predsednik Geratič, kateri je orisal naloge slovenske mladine v službi zvišenih vzorov: Bog, narod, država. Takih prireditev si želimo še več. Selnški fantje in dekleta! Oklenite se v večjem številu svoje mladinske organizacije!

Slovenske gorice

Sv. Peter pri Mariboru. Večno zvestoba sta si obljubila pred oltarjem župnijske cerkve ženin Kunač Martin, pos. sin iz Viničke gore, in Kunigunda Ferlinc, najstarejša hčerka cerkv. ključarja gorske cerkve Simona Ferlinc iz Trčove. Nevesta je bila navdušena hčerka Marijina. Nevestin starešina je bil g. Maks Damiš, veleposelnik iz Grušove, ženinov pa njegov stric g. Ivan Polanec, posestnik v Nebovi. Na poziv domačega g. župnika je cerkveni ključar g. Trampuš nabral pri svatih 200 din za novo bogoslovje. Novoporočencema ključem: Mnoga leta srečni bii!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Naša mati g. Julijana Hojs od sv. Trojice v Slov. goricah je obhajala te dni v krogu svojih otrok svoj 70. rojstni dan, katerega so se vsi otroci, kakor tudi okoličani in pred. g. župnik od Sv. Trojice spomnili z večjimi in manjšimi darili in čestitkami. Kljub visoki starosti je še vedno zdrava in čvrsta, vedno vesele narave, je zavedna Slovenka ter je svoje otroke odgajala v strogo krščanskem in slovenskem duhu. Dala je življenje 10 otrokom, od katerih sta dva umrla že v rani mladosti, eden pa je pustil življenje na bojnih poljanah. Dolga leta je naročena na »Slov. gospodarja«, katerega še danes prebira brez ocal. Daleč naokrog je poznana kot skrbna in varna gospodinja in ljubeča mati. Dosti je trpela v mladosti, posebno v onih 30 letih, ko je bila vdova, zato si je sedaj zaželela počitka ter prepustila svoje gospodarstvo najmlajši hčerki. Bog živi našo mamico ter ji daj čakati še mnogo zdravih in veselih let! Hvaležni sin Janez.

Marija Snežna. Preteklo leto je poteklo 150 let, odkar stoji na najvišjem griču Slovenskih goric naša velika pa tudi romarska cerkev v čast Mariji Snežnici. Mislili smo to obletnico slovesno obhajati, ko ne bi bili tako žalostni časi. Sedaj pa smo to storili v čast naši farni patronji le bolj na duhovni način s prejemanjem sv. za-

Vi imate les, drva, pa bi radi krompir ali žito, v drugem kraju imajo krompir in živež, potrebujejo pa drva za zimo. Kako boste naredili kupčije, ko smo tako daleč narazen in drug za drugega ne vemo? — Oglas v »Slov. gospodarja«!

kramentov z namenom, da smo se po Mariji zahvalili Vsemogočnemu, ki nas je doslej ter proslil, da bi nas tudi v bodoče obvaroval strašne šibe vojske. Njej v čast pa smo dali tudi za to obletnico prenoviti hišo božjo. Bog naj bo plačnik vsem, ki so k temu delu kaj pripomogli ter prispevali v denarju.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Higieno društvo je priredilo skupno z društvom »Priateljev Slovenskih goric« pri nas higieno razstavo, združeno s predavanji in obdarovanjem mater dojenčkov. Razstava in predavanja so bila najprej v šoli pri Sv. Juriju ob Ščavnici, in sicer od 1. do 7. februarja 1941, nato pa v šoli pri podružnici Sv. Duh na Stari gori od 8. do 13. februarja 1941. Vse prireditve je vodila zaščitna sestra gospodična Helena Mastnak, ki je imela številna predavanja o negi dojenčka in o otroških boleznih in je obiskala 94 hiš, kjer imajo dojenčke. Več predavanj je imel tudi tukajšnji banovinski zdravnik g. dr. Peter Sokolov. Vseh predavanj se je udeležilo okrog 1750 ljudi, obe razstavi pa je obiskalo okrog 900 ljudi. To lepo število dokazuje, da se naša dekleta in matere zanimajo za taka vprašanja ter so kljub visokemu snegu redno prihajala k predavanjem tudi iz oddaljenih vasi. Ta prireditev je bila zares potrebna. Posebno ugodno pa je vplival na naše matere za ključek vsake razstave, ko je bilo obdarovanih skupaj 108 mater z lepimi darovi za svoje male. Vse številne in lepe darove, kakor plenice, srajčke, steklenice, gumijevo platno, sladkor, milo in še mnogo drugih potrebnih reči je zbrala poštvovalna gospa podbanova Klara Majcenova pri članih društva »Priateljev Slovenskih goric« v Ljubljani. Naše matere izrekajo najlepšo zahvalo vsem prirediteljem in dobrotnikom, po katerih so bile deležne tolikih duševnih in telesnih dobrin.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Domovinski dan 16. februarja je lepo uspel. Predpoldne smo v cerkvi prosili Boga za blagoslov domovini in za pravičen mir. Popoldne je bila v polni dvorani zavednega občinstva domoljubna prireditev s petjem, deklamacijami, simboličnimi vajami in govorom g. učitelja Končnika o trpljenju in bojih naših prednikov. Lepo podana igra »Naša kri« je vse to nazorno predstavljala. Sklep po prireditvi pa je: le veren in izobražen rod bo vedno narodno zaveden, zato v vsako hišo katoliški list, nobena hiša brez »Slov. gospodarja« in Mohorjevih knjig. Med tukajšnjimi fanti je veliko zanimanje za Mladinsko Kmečko zvezo in stanovsko izobrazbo. Prav tako!

Svetinje. Malokdaj se oglasimo z našega prijaznega hrička. Sedaj pa je taka stvar, da jo moramo razglasiti tudi v »Slov. gospodarju«. Tukajšnje Prosvetno društvo je prav posrečeno odigralo veseligr »Začarani ženine«. Občinstvo je s prireditvijo izredno zadovoljno, saj je odhajalo domov s solznimi očmi in z lačnimi želodci, ker so se preveč nasmejali. Tako je prav, saj je v teh težkih časih tudi dobro tu pa tam pozabiti na brige in skrb in se primerno razveseliti. Za šolsko kuhinjo, ki bo vsak čas pričela obratovati, prinašajo šolski otroci dan za dnem razne življenjske potrebščine. Šolsko upravitelstvo je s kuhinjo odlašalo, ker bodo v pomladanskih mesecih mnogi otroci brez kruha in tople hrane,

Vuču, kitajske Benetke. Mesto, v katerem se promet razvija običajno na dobrih cestah, a se včasih spremeni tudi v »kitajske Benetke«, je glavno trgovinsko mesto kitajske pokrajine Kvangsi, Vuču. To je zelo moderno mesto s širokimi, asfaltiranimi cestami in visokimi poslopji. Vuču leži na levem bregu reke Kvej, in sicer na višini, tako da doseže do njegovih hiš po stopniščih. Pred vsako hišo opazijo nenavadne, visoke kole z obroči. Tujec, ki jih vidi, se jim čudi in si ne zna razložiti njihovega pomena. Kdor pa se mudi dalj časa v Vuču, ve prav dobro, da spravljajo pogoste poplave reke Kvej vučuske ceste pod vodo. Zato so vsi vhodi vučuskih poslopj priljučno visoko nad cestnim nivojem in jih dosežeš le po

Januš Golec:

Hči mariborskega mestnega sodnika

Ljudska povest iz junaške dobe obrambe Maribora pred Turki leta 1532.

Napad so otvorili tatarski lokostrelci na konjih. Obletavali so obzidje v polkrogu in spuščali s tetiv lokov cele oblake strelce proti strelskim linam obleganih. Goste pošiljke pušic so imele namen, prikriti za strelci zbiranje napadalnih čet z mostiči za jarke ter z lestvami za plezanje na obzidje. Tatarskim puščicam so se branilci smejali v zavesti, da tvorijo neškodljiv uvod v krvavi ples, kateri se bo kmalu začel ob celotnem obzidju.

Pri otvoritvenem navalu Tatarjev se je posebno izkazal mestni stražmojster Kajetan Hercog s svojimi trobentači. V mirnih časih se je s trobentaško tovarišijo rad ponašal in večkrat tudi izkazal, da pogodi z železno strelco iz samostrela v črno, če je trezen. Ker se je pa udeleževal strelskih prireditev na krogle in pušice v bolj okajenem stanju, je pošiljal na največjo zabavo gledalcev izstrelke daleč mimo tarče, kaj šele v črne kroge! Veljal je za strelskega širokoustneža in radi tega so bili njegovi mojstrski zadetki ob navalu Tatarjev v

7 žive cilje največje presenečenje. Ko so tatarski jezdeci v nepopisno strašljivih glasovih tulili med streljanjem, je jemal Kajetan s svojo kompanijo na muho odličnike in poveljnike iz vrst pasjih sinov. Oni prerokovi sinovi, na katere so namerili in sprožili Kajetan in njegovi strelci, so zakrili po zadetku z obema rokama, krik jim je zastal, kakor bi odrezal, popadali so s konj in odbrzeli k Alahu.

Občutne izgube tatarskih imenitnikov so pospešile priprave za odločilni napad. Tatarski beji so začeli brizgati na piščalke, njihove trume so se razmahale na levo ter desno in proti jarkom so planili z mostiči saperji ter pionirji in za temi so šli naprej lestvarji, plezalci ter požigalci z golimi meči, noži in handžarji v zobeh. Istočasno je azijska druhal porivala na valjarjih visoke lesene oblegalne stolpe, s katerih so moglececevi manjših topov in mušket.

Od Graškega predmestja, iz krčevinskih host in proti Koroškim vratom je zagomazelo napadalcev kakor mravelj. Vse divjaške množice so zagnale iz polnih grl vpitje, da bi sebe opogumile ter branilce prestrašile.

Kakor hitro je zaoril proti nebu krik k Alahu, so se oglasile z obzidja napadenega Maribora trombe, vsi zvonovi so zazvonili, obrambni topovi so zasvetili in zarigali proti napadalnim stolpom. Branilci na hodnikih za utrdbami so pripravili helebarde, sulice, muškete, kamenje, vrelo vodo in smolo, sekire in kladiva...

kar se sedaj ni tako zelo opaziti. Darovalcem gre vsa zahvala in je razveselljivo povedati, da imajo naši ljudje odprto srce do ubogih šoloblastujočih otrok, zavedajoč se, da je to v teh časih potrebno in koristno za narod in državo!

Ljutomer. Preživeli smo zimo. Sneg ni bil majhen, a naglo nas je zapustil. Sonce in jug sta ga pregnala. Hvala Bogu, n. k. si je odahnil, ker pričelo se je delo, česar zaradi velikega snega nismo mogli. Nezgode nas tarejo. Draginja velika, zaslužka malo, a žlahtec si pa noče dopovedati, da je draginja. Saj bi se slo, če bi primerno z draginjo rastle delavske mezde. Lansko leto je stal kilogram moke (bele) 6 din, a delavec je zaslužil 12 din. Letos, da o beli moki sploh ne govorim, enotna je dovolj draga, a delavec zasluži isto kot lani... Da je to težek položaj za družine s številnimi otroki, mi ni potrebno posebej navesti. Proč je zima, dolgih zimskih večerov ni več. Petrolej ne pride več toliko v poštev. Na karte smo ga dobili, kot tudi moko, da karte imamo, le denarja ne.

Dravsko polje

Hoče. Pred 40 leti sta stopila v zakonski stan in postala gospodarja na svojih lepih kmetijah cerkvena ključarja g. Anton Vernik, župan hoče, in Jernej Frangež iz Bohove. G. Verniku je blaga, vzorna žena in mati pred 18 leti umrla. Jernej Frangež pa je do letos s svojo vrljo so-progo vzorno in uspešno gospodaril. Oba sta bila trdna narodnjaka in sta tako vzgojila tudi svoje otroke, g. Vernik je bil prvi slovenski župan v Hočah. Otroci so bili in so še požrtvovalno delavni na vseh poljih javnega življenja: gospodarskem, prosvetnem in političnem. Letos je g. Frangež Jernej izročil svoj lepi dom v mlade roke sinu Lojzku, ki si je pripeljal na dom hčerko g. župana Vernika, gospodično Treziko. Vsa leta sta bila prvovrstna delavca pri Prosvetnem društvu kot odbornika in neumorna člana dramskega odseka, Lojzek kot načelnik ter predsednik FO in Trezika kot načelnica DK in cerkvena pevka. Ob vstopu v novo življenjsko pot so ju pozdravili in spremljali zastopniki in zastopnice vseh organizacij. Staršem želimo, naj jim večer življenja v miru, zadovoljnosti in krepkem zdravju poteka, novoporočena pa vedno spremlja na novem potu božji blagoslov, poročstvo uspešnega in plodnega življenja. S svojim dosedanjim delom sta si dala najboljšo spričovalno ter postavila trajen spomenik na svoja mlada leta!

Hoče. Na gostiji Vernik Trezike in Frangež Alojzija so udeleženci darovali za farne uboge 430 din in za novo bogoslovje 350 dinarjev. Najlepša hvala blagim darovalcem, ki jim Bog stotero povrni, novoporočencema izrekamo najskrenejše čestitke ter na mnoga srečna leta!

Sv. Janž na Dravskem polju. Zadnjič smo čitali, da se iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju pritožujejo, češ da so pri njih ženini na karte, pomišljali smo in sklenili, da danes tem potom vprašamo imenovane, ali so pri njih tudi neveste na karte. Mi imamo namreč ženinov preveč, dočim nevest premalo. Prosimo torej Sv. Lovrenčane, da nam sporočijo odgovor na naše vprašanje z dodatkom, ali bi tudi za nas šentjanžane

imeli kaj nevest, da bi mi lahko naše odvisne žene spravili v sveti zakon. — Zadnji pust smo res dobro porabili, porok res veliko.

Haloze

Sv. Barbara v Halozah. Pred kratkim nas je obiskal banovinski zadrudni referent g. Ludvik Puš, ki je imel predavanje o zadrugah in združništvu z ozirom na novo ustanovljeno osrednjo »Kmetijsko zadrugo« za ptujski okraj, ki je najpasivnejši in tudi zato najbolj potreben združne samopomoči. Gospod Puš, ki je obenem tudi voditelj Mladinske Kmečke zveze za Slovenijo, je tudi predaval o Kmečki zvezi, ki je stanovska organizacija vseh, ki se pečejo s kmečkim delom in živijo na kmetih. K temu se še doda pojasnilo, da Kmečka zveza ni organizacija samo za izrazite kmete, ki imajo vozno živino, ampak je za vse. Toliko v pojasnilo tistim, ki napačno tolmačijo Kmečko zvezo, češ da gormanji in vsi mali kočarji niso kmetje in da za nje ni važno pristopiti. Po predavanju banovinskega referenta je predaval tudi okrajni tajnik Kmečke zveze, ki je obenem tudi poslovodja Vinarske zadruge v Ptuj. Tudi on je poudarjal važnost združništva in Kmečke zveze. Da pa je ustanovitev zadrudnih poslovalnic bila res nujna, nam pokazuje veliko število članov razumevanje, nas prepričuje pa tudi nasprotovanje kot dokaz, da smo na pravi poti. Zborovanje je vodil domači g. župnik ob velikanski udeležbi ljudstva in so se mnogi odšli ter ni bilo več prostora. Po predavanjih smo se vpisali v novo ustanovljeno Kmečko zvezo in izvolili svoj odbor. Do sedaj je to najmočnejša skupina Kmečke zveze v Halozah in še pristopajo. V združnem oziru pa imajo tudi ostale 3 zadruge tukaj največ članov, ker se zavedamo, da en posameznik zase ne pomeni nič, v združni skupnosti pa je moč, ki se je ne sme prezirati. Le tako naprej, brez bojazni.

Slovenska Krajina

M. Sobota. Gospodarske težave so že marsikoga zapeljale v skušnjava in med te spadajo tudi tri ženske, ki so hotele na lahek način priti do življenjskih potrebščin. Zato so v neki temni noči izrabile priliko, se preoblekle in maskirale ter odšle in si nabasale krompirja, kolikor so ga pač mogle nositi. Nesreča v sreči je zanje bila ta, da jih je pri »podjetnem« delu motil lajajoči pes, ki je zbudil gospodarja, ki je tatice pregnal. Posrečilo se mu je eno ujeti, a je zaradi maskiranosti ni prepoznal. Upamo, da bodo kmalu prišle v roke pravice! — Letošnja zima je bila za ribe prava nesreča. Kajti poleg hude zime, ki sicer ni držala dolgo, je tudi letos Mura zamrznila, zato so bile ribe obsojene na smrt, saj jih je tudi zgubilo precej življenje s tem, da so v zamrznjeni zimi poskakale na led, kjer so postale plen kmetov, ki so jih gladko pobrali ter si privoščili protizakonito pečenko, nekatere ščuke so bile težke preko 5 kg. — Naše Muzejsko društvo je pretekli teden imelo svoj občni zbor. Za predsednika je bil ponovno izvoljen g. Gumilar, a tajniške posle je prevzel namesto premeščene prof. Liške dosedanj knjižničar. — Dr. Vučak štefan, zdravnik naše zdravniške občine je napredoval v višjo skupino. Čestitamo!

Rakičan. Prejšnjo nedeljo se je poročila gđ. Rajner Marika z g. Győrek Kolomanom, uslužbencem v Benkovi tovarni. Poročil ju je nevestin brat g. kaplan Janez Rajner. Čestitamo!

Bogojna. Dramatski krožek našega FO in DK se je pred kratkim zopet postavil z znano igro v 5 dejanjih »Revček Andrejček«. Igra je vsestransko zelo dobro izpadla. Vse vloge, predvsem pa Andrejček, Hrastar in Marička so bile zelo dobro podane. Za zaključek pustnega časa pa so na dnevnem redu zopet kar tri vesele enodejanske. Prijatelji smeja in veselega razpoloženja, pridite, ne bo vam žal! Režisersko mesto pri obeh prireditvah zavzema naš znani prosvetni delavec g. Maučec, ki nam vkljub raznim neugodnostim še nikoli ni odrekel svoje pomoči. Za vse delo in žrtve naj sprejme od nas g. Maučec najtoplejšo zahvalo.

Turnišče. Pri nas smo z zadovoljstvom sprejeli na znanje, da je naš rojak Pergar Ignac, sin tukajšnjega mehaničnega mojstra, ki je bil doslej na polikuhnji, sprejet v službo pri mestni občini pri avtobusnem podjetju v Mariboru. Želimo, da nam na takem mestu dela le čast!

Nedelica. Pretekli teden je naša občina zaplenila posestniku in mlatilničarju 50 metercentov rži in pšenice. To je storila zato, ker je nameraval žito prodajati preko maksimalne cene. Občina bo žito prodajala po maksimalni ceni.

Sv. Sebečan. Pri nas sta bila poročena žekš Karel in Sukičeva, sestra kaplana v Beltincih. Bilo srečno!

Širom Prekmurja. Kakor smo že svoječasnno na tem mestu poročali, je še pri nas precejšnje pomanjkanje učiteljskih mest, kar na skrajni se-verni meji nikakor ne moremo odobravati. Sicer nam je prosvetno ministrstvo v tem oziru precej šlo na roko in nam je poslalo nekaj novih moči, kar je pa daleko premalo. V Prekmurju so namreč nastavljene na novo sledeče abiturientske učiteljske moči: Cvenkel Franc v Gaberju, Klemenčič Vladimir v Fikšincih, Merkun Miroslav v Dobrovniku, Plevnik Rudolf v Črensovcih in Josip Vertič v Gerlinčih. Prošili in želeli bi, da se pri nas učiteljska mesta izpopolnijo, ker je to nujno potrebno iz nacionalnih in narodnostnih ozir.

Konjiški okraj

Prihova. Kaj je novega na Prihovi, pogosto vprašajo znanci in prijatelji. Naj pa zadostim vaši radovednosti in vam tu v najbolj razširjenem listu na štajerskem navedem nekaj novic s Prihove. Samo tri poroke so bile letošnji pred-pust. Vse tri so bile iz vasi Raskovec, kjer je bil doma en ženin in dve nevesti. Vsi trije se pišejo Pem. Prvi se je poročil ženin Pem Alojzij, p. d. Reparjev, ki je poročil vdovo Senica Treziko, p. d. Šrebljačko, in se je tja preselil. Druga je bila poroka neveste Pem Helene, p. d. Tratnikove, dne 17. t. m. Tja se je priženil Flis Anton, p. d. Mežnarjev s Prihove, ki je bil načelnik tukajšnjega FO in tajnik JRZ. Na prijetni gostiji pri Mežnarju so nabrali vesel svatje 170 din za novo bogoslovje v Mariboru. Hvala jim. Tretja poroka pa je bila zopet iz Reparjeve hiše. Necesta Pem Francka se je poročila na Matijevo, 24. t. m., s Kobale Viktorjem iz Gornje Ložnice,

Naravnost pobesneli muslimanski masi je uspela na večih mestih premostitev jarkov in naslonitev številnih lestev na obzidje. Toda niti en Turčin se ni utegnil potegniti do vrha lestve, ker je poprej štrbunknil v vodo v jarku radi udarca s helebardo, sulico, sekiro ter kladi-vom, držače lestev pa so parili s kropom ter vrelo smolo, da so prostovoljno poskakali v jarke. Krogle iz topov po obrambnih stolpih so prevračale vedno bliže se pomikajoče lesene turške turne, mušketirji so redčili iz strelnih lin z vso sigurnostjo muslimanske rezerve.

Prvotna srditost splošnega naskoka je pojenjavala, ker so bili obzidni jarki prenapolnjeni z mrličmi in ranjenci, ki so vpili na pomoč ter svarili rezerve pred ponovitvijo brezuspešnega ter naravnost brezglavega napada.

Iz treh turških taborov so se oglasili na umik pozivajoči zvoki tromb, tatarski bobni so zaropotali, razdalja med jarki in napadalci se je vedno bolj večala...

Prvemu in glavnemu naskoku sta sledila do večera 17. septembra še dva, ki sta končala prav tako porazno za turške bojne sile.

Divjanje Turkov po mariborski okolici in Slovenskih goricah

Sultan Sulejman in njegovi glavni vojni svetovalci najbrž že ob prvem pogledu na močno utrjeni Maribor niso verjeli, da jim bo uspelo zavzetje mesta z naskokom. Iz turškega glavnega stana v Graškem predmestju je bilo

izdano ob prihodu 16. septembra povelje, da morajo strokovnjaki nad Mariborom poiskati mesto, na katerem bi bilo najlažje prebresti Dravo.

Močan oddelek islamskih roparjev in požigalcev se je odcepil pri Mariboru 16. septembra od glavne armade z nalogo, da poišče prehod preko Drave pod mestom. Tem tolpam je uspelo, da so zadele na najbolj plitvo mesto pri Vurbergu, kjer so reko preplavale in se razkropile z ognjem in mečem po Ptujskem polju.

Iz podanega opisa je razvidno, da se je kakih sto tisoč moč turške glavne vojske utaborilo po mariborski okolici na levem bregu Drave in so ostali tamkaj štiri dni.

Zgodovina štajerske beleži, da so se manjše ropaj-ljne čete Turčinov ločile od glavne armade in so raz-grajale, ropale ter doprinašale strašna hudodelstva po Slovenskih goricah. Oskrunile so cerkev sv. Jakoba, sv. Jurija ter sv. Ilja. Kjer so pa neustrašni slovenski sinovi ohranili ter obranili hiše božje, tam so ogrdili divjaki pokopališča. Tudi k Sv. Petru pri Mariboru so prihruli. Požgali so župnijsko cerkev in podružnico Device Marije na Gorci.

Pravljica iz one strašne dobe pripoveduje: Ko so vihrali Turki proti Sv. Petru, so bežali ter se poskrili stari in mladi. Gorski cerkovnik se je potuhnil v najbolj globoko luknjo v kleti mežnarje, učitelj pa je zbežal v bližnjo hosto ter si poiskal tamkaj varno skrivališče.

stopnicah. Kadar je po-plava v Vučuju, pa je promet mogoč seveda le s čolni in te čolne prive-zujejo h kolom pred hi-sami.

8000 kg olja iz enega samega morskega sesal-ca. Iz Valparaisa v južno ameriški republiki poro-čajo, da so tam ulovili ogromnega kita. Potem ko je top sprožil v nje-govo telo harpuno, je trajalo še tri ure, preden so ga ukrotili in poteg-nili v bližino ladje, kjer so mu morali še z neko-liko strelj upihnuti živ-ljenje. Ni bilo lahko de-lo, spraviti njegovo 15 ton težko truplo na krov ladje, kjer so toliščo pod njegovo kožo predelali takoj v olje. Ta tekočina je sprva zelo gosta in jo pridobe v treh različnih kakovostih, med kateri-mi je ena rumena, druga črna in tretja bela. Ogro-

župnija Venčesi in je tja šla za gospodinjjo. Vsem trem parom Bog dan obilo sreče!

Frankolovo. Naša Gospodarska zadruga je pod spretnim vodstvom g. Goršeka znatno napredovala in se razširila. Značilno vodilno mesto zavzema tudi g. Slapnik, ki se vedno napredno udejstvuje. Naša dolžnost je, da našo zadrugo podpiramo in pa kupujemo edino tukaj. — Pri nas imamo tudi treznostni naraščaj, ki ga vodi naš g. provizor Sunčič, ki že dolgo časa vodi akcijo za iztreženje naroda kot bivši škofijski vodja treznosti. Skrbimo, da bo naša mladina vzrasla v duhu treznosti, ker le taka bo zmožna za naloge v bodočnosti, ki jo bodo čakale. Bog blagoslovi vse skupne napore za našo dobrobit.

Savinjska dolina

Sv. Pavel pri Preboldu. Kmalu se bomo poslovili od električnega omrežja Sv. Pavel pri Preboldu, od katerega smo dobivali električni tok preko četrtega stoletja. Sedaj napeljujejo nov vod od KDE iz Velenja, ki bo v 1 mesecu zgotovljen. Ob tej priliki opozarjamo merodajne faktorje, da nam izposlujejo enako število javnih luči. Dosedaj je bilo v vasi toliko javnih luči, kolikor je bilo članov konzorcija za njih ugodnosti. V Dolnji vasi bi bile na mestu javne luči pri obeh kašiputih.

Smartno ob Paki. Velika tatvina lesa pred sodiščem. Pred celjskim sodiščem so se zagovarjali radi tatvine lesa na postaji v Smartnem ob Paki štirje lesni delavci, oziroma splavarji, ki so v treh mesecih ukradli iz lesnega skladišča v času nakladanja za okrog 6000 dinarjev lesa. Sodišče je dolgoprstneže obsodilo: Meh Antona na 4 mesece strogega zapora, Meh Franca na 3 mesece in 10 dni, Pirošek Franca pa na 4 mesece zapora, vse pogojno za dobo 3 let, ker so škodo poravnali; dočim je sodišče četrtega obtoženca oprostilo.

Celjska okolica

Male dole. Kakor drugod, tako se tudi pri nas čuti občutno pomanjkanje in draginja. Toda za-

hvalimo Boga za ljubi mir in prosimo še v bodoče, da nam bodo prihranjene strašne preizkušnje, ki jih morajo prenašati vojskujoče se države. Pri nas smo imeli pretekli teden svatbo. Poročila se je vrla Marijina družbenica Pšenčnik Ema z g. Turk Francem, p. d. škrjancem v Špitalcu. Prav mnogo sreče in božjega blagoslova želimo novoporočencema. Bog daj, da bi doživela še zlato poroko v iskreni medsebojni sporazumnosti. — Založali smo za našim voditeljem dr. Korošcem, a zaupajmo, da imamo pri Bogu priprošnjika, ki bo prosil za svoj narod v bodočnosti.

Nova cerkev. Naše »Slov. kat. bralno društvo« ima zelo obsežno knjižnico z zabavnimi, poučnimi knjigami. Vsak bi moral vstopiti kot član, ker je članarina malenkostna. Naša mladina se bo samo ob čitanju dobrih knjig vzgojila v kremenite, dobre značaje, ki jih v tem času zelo potrebujemo.

Razgarce-Pristava. V župni cerkvi v Novi cerkvi sta bila poročena g. Brezovšek Dominik, sin bivšega župana Višnje vasi, in gđ. Pečnik Roza iz Nove cerkve. Mi vsi želimo mladima novoporočencema obilo sreče in božjega blagoslova v novem stanu. Gospodarilo bosta na novem domu v Pristavi. Bog daj, da bi doživela v pravem, vzornem zakonu še biserno poroko. — Globoko žalost smo občutili ob izgubi našega dr. Korošca, a upajmo, da bo njegov naslednik dr. Kulovec sledil stopinjam svojega prednika za blagor naroda.

Šmarski kraji

Šmarje pri Jelšah. Zadnje nedeljo smo imeli v Šmarju ustanovni občni zbor Mladinske kmečke zveze. Razveseljivo lepo število fantov in deklet je prišlo po prvi sv. maši v Gaslini dom, kjer se je zborovanje vršilo. Iz Ljubljane je bil prišel tajnik g. Finc, ki je svoje mlade poslušalce navdušil za mogočno organizacijsko akcijo slovenskega kmečkega stanu in tako položil prve osnutke mladinskemu kmečkemu gibanju v našem okraju. Zborovanje je poteklo v najlepšem razpoloženju in polni načrtov in nad na uspehe

v prihajajočem letu smo se razšli. — Ob priliki poroke Stefana Skale in Francke Šramelj so svatje na pobudo g. župana Turka nabrali za prapor pravkar ustanovljene Mladinske kmečke zveze 100 din in ob isti priliki pevci 130 din, skupaj 230 din. Lep poudarek naše krepke kmečke misli. Vsem darovalcem iskrena hvala!

Šmarje pri Jelšah. V svojem letošnjem precej dolgem kraljevanju se našim ženinom in nevestam pač ni preveč prikupil drugače veseli pust. Le malo gostij nam je privoščil in ostanemo večinoma pri starem. — Naša zimska pomoč, za katero so se naši kraji tako odlično izkazali, a posebno v nemo skrbni za naše ljube šolarčke iz vseh naselij in vasi, da jih izredno visoko število dnevno razveseli s toplim pokrepčilom; še celo ugledni tržani jim sami kuhajo in strežejo, kakor gg. Poglšek, Kovačič in drugi. Pač res prava krščanska ljubezen, ki le dobrote deli! — Predzadnje nedeljo smo dobili novo mladinsko organizacijo Kmečke zveze. Kako zaželjena je bila, je dokazala izredno velika udeležba fantov in deklet. Pevci Miha iz Prelag in Štumpergerjeva Minka iz Belega zim bosta po izvolitvi načelovala in Bog daj, da vselej le z najlepšim uspehom v prid našega kmetijstva!

Sv. Križ pri Rog. Slatini. Knjižnica »Slomškovega prosvetnega društva« šteje 708 lastnih knjig. Knjige so ločeno razdeljene na odseke raznih vsebin. Tako na primer mladinski, pripovedni, zgodovinski, nabožni itd. Mladinski šteje 116 knjig. Knjige so namenjene članom. Želimo tudi, da bi vsi drugi farani pridno segali po njih. Do sedaj si knjige izposojuje okrog 60 članov. Seznam knjig je nabit v gospodinjski šoli. Knjižnica deluje vsako nedeljo in praznik dopoldne. — Sedaj se lepo pripravljamo na sv. misijon, ki se prične pri nas v nedeljo, dne 2. marca. S sv. misijonom bomo doživeli najlepše duhovno prerojenje.

Laški kraj

Laško. V sredo, 19. februarja, nas je Prosvetno društvo zopet razvedrilo z uspehim sklopitičnim predavanjem »Današnja vojna v besedi in sliki«. Še več takih predavanj naj bo v bodoče! — Naši fantje in naša dekleta, včlanjeni v Fantovskem odseku in v Dekliškem krožku, so odboru zimske pomoči priskočili na pomoč. Začeli so namreč pobirati življenjske potrebščine za šolsko kolonijo po kmečkih družinah. Njihovemu pozivu se je odzvalo že precej družin, katere pa se še niso naj to po svojih možnostih nadoknadilo in darujejo šolski kuhinji, kolikor jim je mogoče. Članom Fantovskega odseka in članicam Dekliškega krožka pa vsa hvala za njihovo človekoljubno delo. — Dolgo se že opaža, da se reveže in berače vedno preganja iz mesta in da ti gredo potem v okolico, kjer jih potem ta hrani. Zakaj ne bi tudi mesto prevzelo nekaj tega bremena nase? Saj bi bilo marsikateremu meščanu lažje preživljati 10 revežev kot kakšnemu kmetu enega. Vidi se pa jasno iz tega, kje je ljubezen do bližnjega doma. Občinsko upravo se poziva, da s svojo močjo, v kolikor se da, doseže, da se to breme enako razdeli.

Sv. Miklavž nad Laškim. V nedeljo, 16. februarja, so dekleta, organizirana v Mladinski kmetijski zvezi priredila lepo igro »Lurška pasti-

Pokrajina na vzhodnoafriškem ozemlju. Na sliki vidimo afriške domačine, ki se borijo na strani Italije

mni sesalec je dal 8000 kilogramov olja. Samo iz njegovega jezika so ga pridobili 800 kg. Prav tako izdaten je bil glede drugih proizvodov, slanina, mesa itd.

Zajec s tremi nogami. V Nechaniku na Češkem je neki lovec ustrelil zajca, ki je imel samo tri noge. Poslal je ustreljeno žival v Prago, kjer so ugotovili, da je žival, ko je prišla na svet, imela štiri noge, vendar je četrta noga pozneje okrnjena. Navzlic temu je zajec bil zelo učen. Ko ga je lovec ustrelil, je tehtal štiri kilograme.

Novo italijansko prekomorsko letalo. Stefan poroča iz Rima, da so nedavno preizkusili novo italijansko štirimotorno letalo za prevoz potnikov in tovorov preko Oceana. Akcijski

Ko so se Turki zgubili in je postalo vse tiho, pride cerkovnik iz podzemeljskega skrivališča. Ko gleda okrog in nikogar ne vidi, si upa na prosto. Povsod najstrašnejši prizor! Kakor je po strašni toči žalostno gledati po svetu, tako je bilo tudi tokrat: vse je bilo tiho in mrtvo, žive duše ni bilo nikjer. Gost dim se je valil proti nebu iz hiš, katere so neverniki požgali. Zdaj se spomni mežnar svojega tovariša učitelja in ga kliče, da bi zvedel, če je še živ. V globokem deblu nekega drevesa se mu ta oglasi in oba sta bila vesela rešitve iz smrtne nevarnosti.

Prav tako si ljudstvo tudi pripoveduje, da so prišli tokrat Turki do »turške meje« — brega v Metavi, nižje Sv. Petra. Tamkaj so se jim postavili prebivalci v bran in so jih zapodili proti Sv. Lenartu. Lenarčani so bežali v cerkev, pripravljeni, da se branijo do smrti. Divji Turčini planejo za njimi in začelo se je ravno pred cerkvijo grozno klanje. Ali zdaj vržejo nekateri, v zvoniku skriti, iz visočine na sovražnika več košev čebel, ki nevernike hudo opikajo. Iznenadeni in prestrašeni se niso hoteli vojskovati z drobnimi živalicami in so pobegnili. Komaj so se odtegnili sitnim čebelam, začeli so streljati s krogli iz topov na zvoniku, toda kakor pravi pravljica, se krogle zvonika niso prijele in mu niso nič škodovala.

Ista usoda, kakor cerkev sv. Petra, je zadela tudi Kamnico pri Mariboru. Tamkaj so oskrunili Turki župnijsko cerkev sv. Martina s pokopališčem vred.

IV. poglavje

Turški zid in Ruše

Ako greš iz Ruš proti falskemu gradu, naletiš 4 km od Ruš na ostanke tako zvanega »Turškega zida«. Precej bogata zgodovina Turškega zida je prav tesno povezana z usodo gradu na Fali. Prvotno je bil zid zgrajen kot obramba gradu in božje poti Marije v Puščavi proti mogočnim celjskim grofom.

Turški zid začenja pri 610 m visokem Globokerjevem hribu, kateri prevladuje vso okolico za 337 m. Vrh imevane višine je širok 20—35 korakov. Na Globokerja se naslanja umetno izkopano gradišče. V dobi turških vpadov je sklenilo prebivalstvo iz spodnje Dravske doline, da bo pozidalo na Gradišču utrjen tabor kot zatočišče in pribežališče. Prišlo pa je samo do izravnanja gradbenega prostora. Ker je spadala falska gradišča pod benediktinski samostan v St. Pavlu na Koroškem, je opat Matija Furter (1530—1550) že razpadli Turški zid skoraj na novo zgradil iz kamena, katerega so dobili dovolj na licu mesta, in ga je močno utrdil. Zid je dobil dvojne strelne line in ena vrata, ki so bila tamkaj, kjer danes prečka ruševine zidu vorna pot ob Dravi. Utrdba je bila visoka 5—6 metrov, široka 2 metra in je segala od Globokerja do Drave. Poleg zidu je bila drča, po kateri so spuščali na sovražnika iz Globokerjevega hriba kamenje in hlobovje.

rica. Vse so dobro rešile svoje vloge. Hvaležni smo šolski upraviteljici gđ. Bende, ki se je veliko zrtvovala, da je prireditelju dobro izpadla. Tudi udeležba od strani občinstva je bila zelo obilna. Želimo, da se igra po Veliki noči ponovi. Kako pa je razširjeno naše čarjasje, bomo povedali prihodnjic. Mislamo, da smo v tem oziru prvi v celnem okraju.

Sv. Rupert nad Laskim. Ubogi Matija, ki sicer led razbija, ga je sicer letos že veliko razbil, a kaj, ko mu ga brezkončna zima vedno novega nareja. Navzlic vsem težavam in neprijetnostim pa ima letošnja zima za naše ceste, posebno za ono preko Zabrega na Sv. Jurij to dobroto, da nam kar sama oskrbuje ceste s snežnim grmozom. Občinska uprava je namreč kakor običajno tudi v lanskim jeseni dala navoziti na ruperško ce-

sto dokaj gramoza, razgrniti pa ga je zopet pozabila (tudi lani tako). Zato je bilo v jeseni naravnost grozno vozniku, ki je moral po tej razbiti in razdrapani cesti voz porivati do Sv. Jurija ali nazaj; zima pa je letos ves čas dobro cestarila po naših dolgih in strmih cestah. Spomladi pa se seveda začne stara neprilika po naših zapuščenih in neoskrbovanih občinskih cestah od začetka! — V torek, dne 18. februarja, se je zbralo lepo število dobrih deklet iz laške dekanije v dekanijem dvoru na enodnevni tečaj, ki ga je priredil gospod kurat Paelog iz Hrastrnika za podrobno delo Katoliške akcije v naši dekaniji; tudi iz Sv. Ruperta se je udeležilo 11 deklet prepotrebne tečaja. Bog daj, da bi prinesel veliko sadu!

Modra sodba

Ali in Hakim, revna popotnika, sta se blizala Meki. V puščavi sta srečala tujca, ki je ves onemogel ležal ob stezi.

»Prijatelj, pomagajta mi,« je zaječal, »od gladu umiram.«

»Tudi midva sva reveža,« mu je odvrnil Ali. »V svojih torbah imava samo nekaj hlebov kruha, a te bova prijateljsko s teboj delila.«

Oba sta sedla k tujcu in sta iz svojih torb vzela hlebe. Pri tem se je pokazalo, da je Ali imel še tri hlebe, Hakim pa dva.

Kruh so si razdelili tako, da je vsak dobil enak del. Nato so šli dalje.

Pri mestnih vratih se je tujec poslovil. Zahvalil se je, dal Aliju pet srebrnikov in dejal:

»Sprejmita to za kruh, ki sta mi ga dala, in si pošteno razdelita.«

Nato se je pomešal med množico, ki je vrela skozi vrata v mesto.

Ali je bil vesel denarja in je dva srebrnika dal svojemu tovarišu z besedami:

»Tu imaš, toliko gre tebi!«

»To imaš ti za pošteno delitev?« je zagodel Hakim. »Meni gre polovica, kakor tebi.«

»Ti norec!« se je obregnil Ali. »Ali nisem dal jaz treh hlebov, ti pa samo dva? Tako gre do meni trije srebrniki, tebi pa pripadeta samo dva.«

Ko sta se tako prepirala, se je zbrala okrog njih precejšnja množica. Eden izmed zbranih je ogorčeno pripomnil:

»Ali je to prav, da se pred vrati našega svetega mesta grizeta ko šakala za truplo kamele? Ali še nista slišala o našem modrem kadiju (sodnik), ki vsak spor zna popolnoma pravično razsoditi? Pojdita k njemu in nikar ne razdirajta svojega prijateljstva zaradi nekaj umazanih novcev!«

Ali in Hakim sta pristala in rekla:

»Sva že slišala o vašem kadiju in mu bova predložila sporno zadevo.«

»Sicer ni dvoma, ča imam jaz prav,« je še dodal Ali.

»Jaz imam prav!« je trdil Hakim. Nato sta odšla v mesto.

Modri kadi je pred svojo hišo sodil in okrog njega je bila zbrana tisočglava množica, ki je občudovala njegovo modrost. Ko sta mu Ali in Hakim predložila svojo zadevo, so se mnega množice delila. Eni so bili mnenja, da mora Ali dobiti tri srebrnike, ker je imel tri hlebe; drugi pa so rekli, da gre vsakemu polovica, ker je vsak dal vse hlebe, ki jih je imel, ter jima je tujec rekel, naj si denar pošteno razdelita.

Modri kadi pa je odmahal z glavo in dejal:

»Ali, tebi gredo štirje srebrniki, Hakim, ti pa dobiš samo enega.«

Pri tem je vzel srebrnike ter dal Aliju štiri, Hakimu pa samo enega.

In sedaj se je zgodilo nekaj neverjetnega, kar se še ni bilo primerilo, odkar je modri kadi v mestu sodil: ljudstvo je začelo mrmrati. Od vseh strani so se slišale polglasne pripombe.

Modri kadi je zapovedal mir in rekel množici:

»Prijatelji, vidim, da niste zadovoljni z mojo razsodbo. Poslušajte in videli boste, da ste bolj neumni, kakor ovce, ki se pasejo na vaših suhih pašnikih! Ali je dal k skupni pojedin tri hlebe, ali ni tako? Hakim pa je dal dva hleba. Jedli so trije. Vzeli so vsak hleb posebej in ga razdelili na tri enake dele. Ali ni bilo tako? Popotnika sta prikimala.

»Dobro,« je nadaljeval kadi. »Tako je imel Ali trikrat tri dele, to je bilo devet kosov kruha. Hakim pa je imel dvakrat tri dele, to je bilo šest kosov. Tako so imeli trije možje skupno devet in šest kosov, skupaj petnajst. Ali ni bilo tako? Koliko je dobil vsak izmed treh mož? Ali ne pet kosov?«

Ali in Hakim sta prikimala. Kadi pa je nadaljeval:

Tako je dal Ali od svojih devetih štiri kose tujcu, Hakim pa od svojih šestih samo enega.

Plačilo pa gre samo za to, kar sta dala. Tako mora dobiti Ali za svoje štiri kose, ki jih je bil dal tujcu, štiri srebrnike, Hakim pa za svojega enega samo en srebrnik.«

Množica se je sedaj zasmejala in hvalila modro razsodbo. Celo Hakim je pritrdil kadijevi razsodbi.

★

SMEJTE SE!

V obrambo

Sodnik: »Zakaj si prinesel s seboj tako debelo gorjajo?«

Obtoženec: »Gospod sodnik, v pozivnici je stalo, naj prinesem s seboj vse, kar imam v svojo obrambo. Prvotno sem hotel nesti sekuro, pozneje pa sem mislil, da bo tudi gorjaja zadostovala.«

Dobro ga pozna

Visokošolec je pisal očetu:

Dragi oče!

Sklenil sem, da osnujem zbirko denarja in Te prosim, da mi pošlješ pet sto dinarjev. Drugače sem zdrav.

Pozdravlja Te Tvoj sin Mirko.

Oče je odgovoril:

Dragi sin!

Tvoje besede toliko veljajo, kakor če bi naš čuvaj rekel, da hoče narediti zbirko klobas, zaradi tega Ti ne bom poslal denarja. Drugače sem zdrav.

Pozdravlja Te Tvoj oče Marko.

Kdo zna bolje?

Srečala sta se dva znanca, ki se dolgo nista bila videla. Prvi je rekel, da je bil v Parizu na svetovni razstavi in je tam videl tako veliko glavo zelja, da so morali v njo vsekati stopnice, po katerih so šli na vrh glave, s katerega so lahko gledali vso razstavo.

»To ni nič,« je dejal drugi. »Jaz sem bil na razstavi v Čikagu in sem tam videl tako veliko kastrolo, da je samo en ročaj moralo nesti osem ljudi.«

»Čemu pa so potrebovali tako veliko kastrolo?«

»Veš, narejena je bila za tvojo glavo zelja.«

Profesorska

Sluga: »Gospod profesor, zdravnik je prišel.«
Profesor raztreseno: »Povejte mu, da ga ne morem sprejeti, ker sem bolan.«

Ne more se skloniti

Zelo debel gospod: »Fantek, tu imaš dinar. Pogledaj, če so moji čevlji očističeni!«

UGANITE!

Kakšnih rib je v Jadranskem morju največ? (Morskih.)

Kaj je močnejše od zemlje? (Motika, ki jo koplje.)

Živo je, črno je, ima dve nogi. Kdo? (Dimnikar.)

Kdaj ima človek toliko oči, kolikor je dni v letu? (Dne 2. januarja.)

Turški most preko Drave

Veliki vezir Ibrahim paša in njegovi strokovnjaki so se odločili, da prekorači glavna Sulejmanova sila Dravo po zasilnem mostu, katerega bodo zgradili na hitro roko v Jelovcu v župniji Kamnica pri Mariboru, med gradom Viltuš na levem in Bistrica na desnem dravskem bregu. Turška armada ni bila oskrbljena z gradbenim materialom za mostove preko tako mogočne in široke reke kakor je Drava. Čolne, trame in deske so si preskrbeli sultanovi pionirji z največjo naglico ob Dravi pri Mariboru in po okolici.

Omenjeno je že bilo, da je bila v mariborskem mestu precej razvita mlinarska obrt. Šest velikih mlinov je bilo zgrajenih na čolnih na Dravi med mestnim obzidjem na levem bregu in reko. Trije mlinci so bili nad in trije pod mestom. Ker so potrebovali turški pionirji čolne, so napadli dravske mestne mlince, jih razrušili in odpeljali pontonske čolne navzgor po Dravi do Viltuša. Mariborski topničarji so sicer streljali na drzneže, jih nekaj tudi pobili, a kaj je bilo nekaj mrtvih v primeru s 100.000 mož broječo turško armado, katera je morala za vsako ceno preko Drave! Sultan se je namreč bal, da bi ga krščansko vojaštvo ne potipalo kje od zadaj, radi tega je silil na naglico z gradnjo mostu.

(Dalje sledi)

V starih časih je bil glede prometa in obljudenosti desni breg Drave mnogo važnejši nego levi. Cesta ob levem dravskem bregu je bila dograjena šele leta 1728. Poprej je bil ob Dravi samo ozek kolovoz, kateri se je držal stare rimske ceste. Iz Ruš je vodila po desni strani Drave proti Fali in št. Lovrencu na Pohorju udobno izpeljana vozna pot, katere se je vse posluževalo in je bila obče znana.

Ruše so bile v dobi naše povesti v cerkvenem in kulturnem oziru pomembnejše od Maribora. Vas Ruše je bila podarjena leta 1091. prvemu opatu v št. Pavlu, Vecilu. Benediktinci so skrbeli z vso vmeno, da je starodavna in znamenita ruška Marijina cerkev postala ena najbolj znanih in obiskovanih božjih poti. Po božjo pomoč v ruško svetišče se niso zatekali samo Pohorci, prebivalstvo Dravskega in Ptujkega polja ter Slovenskih gor, ampak celo Mislinjčani so romali tjakaj dvakrat na leto. Ruše so se ponašale z eno najstarejših gimnazij, ki je bila edina v obdravskem delu štajerske dežele, in je prenehala, ko so otvorili jezuitje v Mariboru svojo gimnazijo 7. julija 1758.

Ko se je blizal sultan Sulejman leta 1532. štajerskim mejam, ni bežalo premočnejše prebivalstvo iz Središča, Ormoža in Ljutomeru v Ptuj ter Maribor, ampak v Ruše, kjer se je čutil vsak čisto varnega za zavetiščem novo zgrajenega Turškega zidu.

radij tega aeroplana znaša 5400 milj. Avijon lahko naloži 13 ton tovara, med njim 17 potnikov poleg posadke. Letalo je zgrajeno iz kovine ter leti s povprečno brzino 330 km na uro.

Tat pojedel vsak dan 40 jajc. V Esbjergu na Danskem je mlad človek vlomil v skladišče neke poljedelske zadruge in ukradel zaboj z 280 jajci. Čez teden dni je policija pri preiskavi v njegovem stanovanju našla zaboj poln — jajčnih lupin. Pred sodnikom je mladi mož izpovedal, da je hotel jajca prodati, pa mu ni uspelo, tedaj se je odločil, da jih poje. Vsak dan je pospravil 40 jajc... In danes pravi, da mu postane slabo že samo, če jajce vidi...